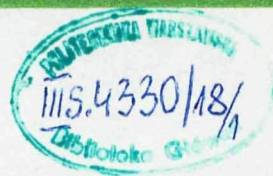

SYLWETKI PROFESORÓW POLITECHNIKI WARSZAWSKIEJ

182

KAZIMIERZ KLING
(1884—1942)

Kazimierz Kling urodził się 29 VIII 1884 r. w Przemyślu w rodzinie inteligentkiej. Mając 18 lat uzyskał świadectwo dojrzałości w miejscowym gimnazjum. W latach 1902—1907 studiował chemię na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Lwowskiego, będąc równocześnie studentem nadzwyczajnym na Wydziale Chemii Technicznej we lwowskiej Szkole Politechnicznej. Jako student Uniwersytetu Lwowskiego był uczniem, a od 1906 r. asystentem prof. B. Radziszewskiego. W 1908 r. doktoryzował się na podstawie pracy „O aldehydzie para-tolyllooctowym i jego pochodnych”. W roku akad. 1909/1910 odbywał studia specjalizacyjne w zakresie chemii fizycznej i elektrochemii u prof. W. Brediga w politechnice w Zurychu. Przez następne trzy lata pracował jako asystent prof. S. Tołłoczki w Instytucie Chemicznym Uniwersytetu Lwowskiego. Wspólnie z drem J. Gruszkiewiczem zainicjował w tym czasie badania nad sztucznym kauczukiem. W 1913 r. habilitował się na podstawie pracy „O rozkładzie i syntezie fosgeny pod wpływem cichych wyładowań elektrycznych”.

Początkowy okres I wojny światowej spędził w Wiedniu, pracując w stacji doświadczalnej przemysłu gazowego. W 1916 r. powrócił do Lwowa i przystąpił do zakładanego w tym czasie przez prof. I. Mościckiego Instytutu Badań Naukowych i Technicznych „Metan” (rodzaj spółki utrzymującej się z opracowywanych patentów). Brał czynny udział w pracach organizacyjnych, a następnie badawczych tego instytutu (przemianowanego w 1921 r. na Chemiczny Instytut Badawczy — ChIB). W latach 1916—1924 zajmował w instytucie stanowisko kierownika pracowni analitycznej, a jednocześnie od 1917 r. redagował organ tego instytutu, miesięcznik *Metan* (przemianowany w 1921 r. na *Przemysł Chemiczny*).

Na łamach redagowanego pisma K. Kling ogłosił szereg własnych prac m.in. o chemicznym uszlachetnianiu ropy naftowej i gazu ziemnego. Wspólnie z prof. I. Mościckim rozpracował zagadnienie rozdziału emulsji wodno-olejowych, wprowadził też nową metodę przeróbki odpadów ropnych, które stały się cennym surowcem do otrzymywania bezwodnej, bogatej w parafinę ropy naftowej. Jako jeden z pierwszych chemików zwrócił uwagę na możliwości wykorzystania w przemyśle naftowym lekkich składników gazoliny, co w połączeniu z nową, opatentowaną metodą absorpcji doprowadziło do powstania w Polsce pierwszych zakładów produkujących skroplony gaz ziemny.

Z zamiłowania pedagog, K. Kling zajmował się nie tylko pracą badawczą, ale również dydaktyką, przygotowując do pracy twórczej i dla przemysłu nowe zastępy chemików. W latach 1917—1919 był profesorem nadzwyczajnym chemii ogólnej w Akademii Rolniczej w Dublanach i jednocześnie docentem w

Szkole Politechnicznej we Lwowie. W 1919 r. został mianowany profesorem zwyczajnym chemii ogólnej i technicznej analizy gazów w Akademii Górniczej w Krakowie. W latach 1920—1929 kierował Katedrą Chemii Organicznej w Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie.

W 1928 r. prof. K. Kling zamieszkał w Warszawie, gdzie ponownie podjął pracę w ChIB (przeniesionym w 1926 r. do Warszawy). W następnym roku związał się z Politechniką Warszawską. W dniu 1 IX 1929 r. został mianowany profesorem zwyczajnym na Wydziale Chemicznym PW i objął Katedrę oraz Zakład Chemii Ogólnej. Przez kilka lat prowadził wykłady i ćwiczenia z chemii ogólnej dla studentów I roku na wydziałach: Inżynierii Lądowej, Inżynierii Wodnej, Mechanicznym, Elektrycznym i Geodezyjnym. Mając uzdolnienia i zamiłowanie do projektowania i budowy precyzyjnej aparatury fizykochemicznej, urządził w Zakładzie Chemii Ogólnej warsztat mechaniczny, w którym konstruował prototypowe aparaty pomiarowe i eksperymentalne. W roku akad. 1931/32 był delegatem Wydziału Chemicznego do Senatu Akademickiego, a w roku akad. 1934/35 piastował godność dziekana tego wydziału. Jako profesor PW przeszedł z dniem 1 IX 1937 r. na emeryturę.

Równoległe z działalnością dydaktyczną na uczelni i później — po przejściu na emeryturę — prof. K. Kling pracował nieprzerwanie w ChIB, najpierw jako kierownik Działu Analitycznego, a później jako dyrektor tego instytutu (1935—1939). W poszukiwaniu nowych źródeł paliw płynnych opatentował sposób wytwarzania ciekłego paliwa o dużej prężności przez zmieszanie spirytusu z niskowrzącymi węglowodorami (gazolina, eteryna). Wynalazkiem tym zainteresowano się w USA, ale wybuch II wojny światowej i zniszczenie zakładów spowodowały przerwanie badań. W ramach ChIB podjął się też opracowania obszernej monografii o węglu polskim. Wraz z gronem wysoko kwalifikowanych współpracowników (geologów, górników, chemików analityków itp.) przeanalizował próbki węgla pochodzące z 72 kopalń z trzech polskich zagłębi węglowych. Dzieło to nie zostało wydane wobec sprzeciwu koncernów węglowych o obcym kapitale.

Do września 1939 r. prof. K. Kling pozostawał również redaktorem naczelnym pisma *Przemysł Chemiczny*. Był członkiem wielu towarzystw naukowych, m.in. Polskiego Towarzystwa Chemicznego, Lwowskiego Towarzystwa Naukowego (od 1934) i Akademii Nauk Technicznych (od 1935). Podczas okupacji hitlerowskiej przebywał nadal w Warszawie, gdzie zmarł 4 VI 1942 r., zapomniany i opuszczony. Pochowany na cmentarzu Powązkowskim (miejsce grobu nieustalone). Prof. K. Kling uważany jest za twórcę polskiej szkoły analityków i metodyków badań ropy naftowej i gazu ziemnego.

313-6-84-D

Oprac. Krystyna Sielecka